

УДК. 343.137.9

DOI: <https://doi.org/10.32366/2523-4269-2020-72-3-188-195>

Кубарев Іван Володимирович,
кандидат юридичних наук, доцент
(Донецький юридичний інститут МВС України,
м. Кривий Ріг)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1053-9758>

Барган Сергій Сергійович,
студент магістратури
(Донецький юридичний інститут МВС України,
м. Кривий Ріг)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1706-0355>

ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД РЕГЛАМЕНТАЦІЇ СПІВПРАЦІ ПІДОЗРЮВАНОВОГО ЗІ СТОРОНОЮ ОБВИНУВАЧЕННЯ

Доцільність застосування у вітчизняному кримінальному провадженні угод про визнання винуватості залишається предметом дискусії правників. У статті здійснено спробу виокремити особливості правового регулювання та з'ясувати значення інституту угоди про визнання винуватості в зарубіжних країнах. За результатами порівняння кримінальних процесуальних норм національного законодавства із зарубіжними висловлено позицію щодо можливості імплементації до чинного Кримінального процесуального кодексу України практики інших держав.

Ключові слова: сторона обвинувачення; спрощене кримінальне провадження; угода про визнання винуватості; угода про співпрацю.

Постановка проблеми. Розпочаті в Україні євроінтеграційні процеси вимагають негайного посилення боротьби зі злочинністю, оскільки наростання такого негативного соціального явища становить загрозу демократичним інститутам та національним інтересам нашої держави. У цьому плані вагомим значення набуває потреба вдосконалення чинних норм кримінального процесуального права й узгодження його положень із практикою європейських розвинутих країн, що дозволить прискорити досудове слідство та підвищити ефективність розслідування і розкриття тяжких й особливо тяжких злочинів, учинених у складі організованої злочинної групи чи злочинної організації. Особливе місце серед таких положень займає інститут співпраці підозрюваного зі стороною обвинувачення, який у вітчизняному кримінальному процесі отримав назву угоди про визнання винуватості. Його введення в законодавство викликало неоднозначну оцінку та жваву дискусію серед науковців та практиків, що супроводжувалася вказівками на прогалини в правовій регламентації та різноманітними пропозиціями щодо її вдосконалення. У зв'язку з цим теоретичний та практичний інтерес становить питання нормативного регулювання аналогічних процедур у закордонних країнах, а також можливості та доцільності запозичення напрацьованого ними досвіду в національне кримінальне процесуальне законодавство.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Поняття, значення і правове регулювання угоди про визнання винуватості в кримінальному провадженні України досліджували у своїх наукових працях такі вчені, як Ю. І. Азаров, П. П. Андрушко, О. В. Безрядін, К. О. Довбенко, К. П. Задоя, Л. П. Краснополська, Л. В. Лотоцький, С. І. Марко, П. В. Прилуцький, Г. Ю. Саєнко, Д. В. Філін, П. В. Холодило та інші. Праці зазначених авторів ґрунтовно роз'яснюють сутність та особливості застосування інституту угоди про визнання винуватості в сучасних українських реаліях. Водночас, у напрямку порівняльно-правового аналізу вітчизняного правового регулювання угоди про визнання вини з практикою зарубіжних держав серед невеликої кількості наукових напрацювань варто виокремити таких дослідників, як В. Г. Дрозд, М. В. Корнієнко, М. І. Леоненко, О. П. Макаров, Р. В. Новак. Підвищений рівень уваги до угод про визнання винуватості в кримінальному провадженні України та зарубіжних держав пов'язаний насамперед із неоднозначністю правового регулювання досліджуваного інституту, що нерідко призводить до помилкової практики його застосування, що, у свою чергу, спричиняє порушення державних і суспільних інтересів. Отже, зазначена проблематика залишається актуальною і потребує подальших досліджень.

Формування цілей статті. Метою дослідження є з'ясування особливостей правового регулювання співпраці підозрюваного зі стороною обвинувачення в закордонних країнах, а також доцільності імплементації відповідного досвіду у вітчизняний кримінальний процес.

Виклад основного матеріалу. Інститут угоди про визнання винуватості, який був закріплений у Кримінально-процесуальному кодексі України (далі — КПК України), прийнятому в 2012 році, не є новелою, оскільки, як зазначав американський юрист Реймонд Моллі, ці угоди почали активно застосовувати з ХІХ століття в США, відомі під назвою «plea bargain» [1, с. 76]. Вагомим значенням для подальшого розвитку інституту угоди про визнання вини мала справа від 1971 року «Сантобелло проти Нью-Йорка» [2, с. 373], у якій Верховний суд США постановив, що угода про визнання провини, у випадку належного її оформлення, повинна нести заохочувальні наслідки для підозрюваного. Такі висновки суду пов'язані насамперед із забезпеченням швидкого розгляду кримінальних проваджень, уникаючи обов'язкової процедури скликання присяжних, а сторона обвинувачення, у свою чергу, повністю звільняється від тягара доказування.

Сучасні умови правового регулювання інституту угоди про визнання винуватості в США закріплено у Федеральних правилах кримінального процесу в окружних судах [3], де в п. 11 зазначено, що така угода є письмовою домовленістю між обвинуваченим і його захисником та стороною обвинувачення про конкретне вирішення кримінального провадження, в якій сторони визначають й узгоджують зміст обвинувачення, а також міру покарання. Така домовленість за законодавством США створює низку процесуальних переваг для сторони обвинувачення і суду, до яких відносять: 1) звільнення сторони обвинувачення від тягара доказування; 2) більш швидке дослідження судом доказів; 3) зобов'язання суду винести обвинувальний вирок і призначити покарання без проведення судового слідства, лише переконавшись у добровільності визнання особою своєї вини; 4) проведення переговорів безпосередньо із судом про можливість укладення угоди, якщо сторона обвинувачення не погодилася її укласти. З іншого боку — для особи, яка визнає свою винуватість, переваги угоди полягають у скороченні терміну ув'язнення, застосуванні нижньої межі передбаченого покарання, перекваліфікації протиправного діяння на менш тяжке. У цьому плані підозрюваний (обвинувачений) може досягнути домовленості або щодо висунутих звинувачень, у тому числі пов'язаних зі зміною обсягу обвинувачення, або щодо обрання іншого виду та терміну покарання. У першому випадку відбувається перекваліфікація обвинувачення або виключення звинувачення за певними епізодами злочинної діяльності. Другий випадок передбачає досягнення домовленості про

встановлення точного розміру й виду покарання, що в більшості випадків становить нижню межу, передбачену за конкретне вчинене кримінальне правопорушення.

Після визначення всіх істотних умов зміст підписаної угоди підлягає вивченню судом у відкритому судовому засіданні, на якому підозрюваний (обвинувачений) допитується під присягою. Головною метою судового розгляду угоди є з'ясування добровільності визнання особою своєї винуватості та встановлення факту розуміння правових наслідків укладення угоди, включно із правовими наслідками її затвердження судом. Водночас суд має обов'язок роз'яснити права підозрюваного (обвинуваченого), зокрема, на суд присяжних, на повний судовий розгляд, на подання доказів, у тому числі й право захисту від примусової самообмови, право на відмову від перелічених прав у випадку затвердження угоди про визнання винуватості судом. З огляду на зазначене, доречними вбачаються підсумки В. М. Тертишника [4, с. 116], який акцентує увагу на миттєвому спрощенні процедури судочинства після визнання підозрюваним (обвинуваченим) винуватості, оскільки за законодавством США попереднє слухання стає не обов'язковим, суд присяжних не скликається, суперечки сторін щодо доказування вини обвинуваченого усуваються, а судовий розгляд закінчується винесенням обвинувального вироку. Подібну думку висловлює і Р. В. Новак [5, с. 51], вказуючи, що угода про визнання винуватості в американському кримінальному процесі сприяє запобіганню громіздкому, витратному та повільному розгляду провадженням судом присяжних, до того ж гарантує дотримання принципів верховенства права, неупередженості та справедливості.

Також варто наголосити, що попри схожість правових систем США та Великої Британії, за процесуальними нормами останньої, угода про визнання винуватості не може мати положення про конкретний вид, міру та термін покарання. Судовою практикою було встановлено прецедент, який полягає у тому, що зміст угоди повинен містити лише посилання на максимальну межу покарання, а суду заборонено надавати гарантії про включення в кінцевий текст вироку погоджений вид або термін покарання, на відміну від США, де сторони відразу домовляються про конкретне покарання, яке буде зазначено у вирокі суду [6, с. 124].

З часом інститут угоди про визнання винуватості отримав підтримку серед країн континентальної системи права, зокрема Комітет міністрів Ради Європи звернувся до держав-членів із рекомендацією № 6 R (87) 18 «Щодо спрощення кримінального правосуддя» від 17 вересня 1987 року, у змісті якої Комітет радить з урахуванням конституційних принципів ужити заходів для визначення правового регулювання форм і змісту спрощених проваджень з метою раціоналізації судових процедур. Найбільш дієвим механізмом оптимізації кримінального провадження було названо угоду про визнання винуватості, яка усуває надмірний формалізм, притаманний кримінальному судочинству більшості сучасних країн [7, с. 120–122].

На відміну від англосаксонської системи права, угода про визнання провини в країнах романо-германської правової сім'ї відрізняється дещо іншим правовим регулюванням, адже цей інститут є рецепцією, запозиченням англосаксонського досвіду, внаслідок чого кожна держава проводила імплементацію лише тих елементів угод про визнання винуватості, які не суперечать власним конституційним принципам. Наприклад, специфічними рисами наділена угода про визнання вини в кримінальному процесуальному праві Німеччини, яка не звільняє сторону обвинувачення від доказування істотних обставин кримінального провадження [8, с. 6]. Обвинуваченому надається право ознайомлюватися з матеріалами провадження для отримання відомостей щодо обсягу доказової бази, якою володіє державний обвинувач. Ще однією особливістю в Німеччині є можливість призначення покарання тільки у вигляді штрафних санкцій, позбавлення волі на строк до одного року, обмеження спеціального права й конфіскацію доходів, одержаних унаслідок учинення злочину.

За чинним законодавством Франції укладення угоди про визнання вини неможливе без ведення протоколу переговорів та обов'язкової участі в них захисника. Прокурор, вирішуючи питання щодо укладення угоди про визнання вини, зобов'язаний враховувати ступінь і характер сприяння підозрюваного (обвинуваченого) у проведенні розслідування щодо нього або інших осіб, характер і тяжкість обвинувачення; наявність суспільного інтересу в забезпеченні більш швидкого досудового розслідування та судового провадження, запобігання, виявлення або припинення більшої кількості кримінальних правопорушень. Коли з усіх істотних умов досягнуто згоди, угода передається до суду для скороченого розгляду, що складається з двох стадій, а саме: заслуховування позиції обвинувачуваного й управління кримінальним обвинуваченням (судовий контроль укладеної угоди). У разі встановлення добровільності визнання вини та за умови дотримання права обвинуваченого на захист, суд затверджує покарання, передбачене угодою. Тож прокурор у французькому кримінальному провадженні наділений широкими дискреційними повноваженнями, як і в Україні [9, с. 212].

У кримінальному процесі Іспанії взагалі передбачено особливий вид спрощеного розгляду кримінальних проваджень — «conformidad», який не є угодою про визнання винуватості в класичному її розумінні, проте має аналогічну мету та наслідки для сторін кримінального провадження. Зміст угоди «conformidad» полягає в беззаперечній згоді із висунутими стороною обвинувачення підозрою і покаранням [10, с. 148]. Проте надана згода особи на обвинувачення і покарання в жодному випадку не слугує підставою для звільнення суду від обов'язків дослідження та аналізу доказів й інших матеріалів провадження, що є необхідним для затвердження цієї згоди. Збереження за судом обов'язку дослідження доказів дозволяє ухвалювати навіть виправдувальні вироки, у випадках, коли наданих доказів на підтвердження обвинувачення є не достатньо, незважаючи на попередню та беззаперечну згоду особи з висунутими обвинуваченнями.

Подібний інститут передбачений нормами КПК Республіки Молдова, відповідно до якого угода про визнання вини є операцією між державним обвинувачем і обвинуваченим або підсудним, котрий надав власну добровільну згоду визнати вину в обмін на скорочення покарання [11]. Як і в Україні, застосування угоди можливе у випадках учинення незначних злочинів, злочинів середньої тяжкості або тяжких злочинів.

Окремо треба виокремити підхід Республіки Білорусь, який полягає в застосуванні інституту досудової угоди про співпрацю. Відповідно до ч. 2 ст. 468/8 КПК Республіки Білорусь, змістом цієї угоди передбачено визнання підозрюваним (обвинуваченим) своєї вини у вчиненні злочину і, одночасно з тим, визначається перелік дій, які підозрюваний (обвинувачений) зобов'язується вчинити з метою сприяння слідству в ході розслідування злочину, викритті інших співучасників злочину, розшуку майна, отриманого злочинним шляхом, а також інші дії, спрямовані на зменшення шкоди, заподіяної злочинцем [12, с. 53].

Аналогічний механізм застосування угоди про співпрацю міститься у кримінальному процесуальному законодавстві Російської Федерації, де передбачено особливий порядок прийняття судового рішення за умови згоди особи з пред'явленим їй обвинуваченням. Відповідно до ст. 314 КПК Російської Федерації, обвинувачений має право за згодою державного або приватного обвинувача й потерпілого клопотати про добровільну згоду з обвинуваченням і погодитися на ухвалення вироку без проведення судового розгляду [13, с. 51]. Як і в Республіці Білорусь, клопотання про укладення угоди про співпрацю може подаватися з моменту початку кримінального переслідування до завершення досудового розслідування. Однак на відміну від ч. 3 ст. 468/8 КПК Республіки Білорусь, яка забороняє оскаржувати відмову в задоволенні клопотання про укладення досудової угоди про співпрацю, ст. 317.1 КПК Російської Федерації дозволяє підозрюваному (обвинуваченому), його захисникам оскаржувати постанову слідчого про відмову в задоволенні клопотання про укладення досудової угоди про співпрацю, а також, відповідно до ч. 2 ст. 317.2 КПК

Російської Федерації, оскаржувати перед прокурором вищого рівня постанову про відмову в задоволенні клопотання щодо укладення досудової угоди про співпрацю. На наш погляд, зазначене положення є процесуальною гарантією на випадок виникнення сумнівів стосовно неупередженості прокурора та його необ'єктивності в оцінці характеру й меж можливого сприяння розслідуванню. Окрім цього, згідно зі ст. 317.1 КПК Російської Федерації, сторона обвинувачення навіть після визнання вини підозрюваним (обвинуваченим) не звільняється від обов'язку доказування істотних обставин кримінального провадження, що також передбачено і в кримінальному процесі Німеччини.

Узявши до уваги рекомендації Ради Європи та врахувавши досвід зарубіжних країн, інститут угоди про визнання винуватості знайшов своє відображення в п. 3 ч. 4 ст. 469 КПК України, який передбачає укладення угоди між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим у провадженні щодо особливо тяжких злочинів, учинених за попередньою змовою групою осіб, організованою групою чи злочинною організацією або терористичною групою за умови викриття підозрюваним, який не є організатором такої групи або організації, злочинних дій інших учасників групи чи інших учинених групою або організацією злочинів, якщо повідомлена інформація буде підтверджена доказами. До того ж абзац другий ч. 4 ст. 469 цього кодексу передбачає, що угода про визнання вини може бути укладена щодо злочинів, унаслідок яких шкоду завдано лише державним чи суспільним інтересам, однак якщо має місце заподіяння шкоди державним чи суспільним інтересам або правам та інтересам окремих осіб, у яких беруть участь потерпілий або потерпілі, така угода не укладається, крім випадків надання всіма потерпілими письмової згоди прокурору на укладення ними угоди. Отже, якщо злочин був учинений у складі організованої злочинної групи (далі — ОЗГ), лише факт визнання вини підозрюваним є недостатньою умовою для укладення угоди, що робить її більш схожою на згадану вище угоду про співпрацю. Дійсно, зазначені положення КПК України мають спільні риси за змістом з угодою про співпрацю в Білорусі. Так, кримінальне процесуальне право Білорусі, як і ч. 4 ст. 469 КПК України, вимагає надання підозрюваним — членом ОЗГ — відомостей про злочинні дії інших учасників групи чи інших учинених групою або організацією злочинів. Схожість угоди також простежується в тому, що прокурор одноособово ухвалює рішення про укладення цієї угоди, без участі потерпілого, а можливість оскарження підозрюваним (обвинуваченим) відмови в задоволенні клопотання про укладення угоди не передбачається. Хоча у ст. 394 КПК України передбачено апеляційне оскарження тільки вироку суду першої інстанції на підставі угоди як обвинуваченим з підстав призначення судом покарання, суворішого, ніж узгоджене сторонами угоди, ухвалення вироку без згоди на призначення покарання, не роз'яснення наслідків укладення угоди, так і прокурором у разі призначення судом покарання, менш суворого, ніж узгоджене сторонами угоди.

Позитивним моментом у кримінально-процесуальному законі Республіки Білорусь можна відзначити чітке встановлення строку розгляду клопотання підозрюваного (обвинуваченого) про укладення досудової угоди про співпрацю прокурором або його заступником, що здійснюють нагляд за виконанням законів у ході досудового розслідування, який становить три доби з моменту надходження зазначеного клопотання. Враховуючи складність розслідування злочинів, учинених у складі ОЗГ, така практика є позитивною, оскільки через досить стислі терміни розгляду клопотання про укладення угоди буде перешкоджати витоку інформації про викриття інших членів організованої групи та дійсно пришвидшить кримінальне провадження. В Україні ж ці терміни розгляду клопотання не регламентовані, а тому повинні ґрунтуватися на засаді розумності строків.

Відмінність угоди про визнання винуватості в Україні можна простежити у порівнянні з інститутом досудової угоди про співпрацю в Росії. Так, ст. 472 КПК України передбачає обов'язкове визнання вини підозрюваним (обвинуваченим), після чого провадження негайно передається до суду, а до злочинів, учинених у складі злочинних угруповань, обов'язковим

ще є сприяння у викритті інших осіб групи та надання відомостей про їхню злочинну діяльність. Водночас, відповідно до КПК Російської Федерації, обов'язкове визнання своєї провини підозрюваним (обвинуваченим) є необов'язковим, незважаючи на груповий характер злочину, а проведення досудового розслідування після досягнення згоди між сторонами продовжується до повного з'ясування всіх обставин кримінального провадження. Такий підхід заслуговує на увагу, адже під час продовження досудового розслідування не порушуються принципи змагальності та презумпції невинуватості особи, а винесення вироку буде базуватися як на підписаній угоді, так і на неупередженому розгляді сукупності зібраних доказів. Окрім цього, відсутність зупинення досудового розслідування дозволить до винесення вироку не лише перевірити надану підозрюваним інформацію про ОЗГ, що свідчитиме про виконання умов угоди, а й швидше розшукати інших членів злочинної групи, які брали участь у вчиненні злочинів, попередити можливість знищення доказів, на наявність яких було вказано підозрюваним (обвинуваченим) у змісті угоди.

На відміну від американської моделі угоди про визнання вини, в Україні сторона обвинувачення не може поступатися у зменшенні обсягу первинного обвинувачення і покарання в обмін на визнання обвинуваченим вини. Згідно з чинним КПК України угода зі стороною обвинувачення укладається тільки за умови повного визнання вини за інкримінованим обвинуваченням, а домовленість сторін можлива виключно щодо виду та розміру покарання. Внаслідок укладення угоди про визнання вини, особі призначається покарання виключно в тих межах і за такими правилами, якими б керувався суд за результатами повного кримінального провадження. Головною відмінністю від правового регулювання угоди про визнання вини в США є заборона суду брати участь у переговорах про основні умови угоди, однак судова інстанція зобов'язана встановити добровільний порядок її укладення, з дотриманням права особи на захист, а також з'ясувати, чи достатньо доказів, які підтверджують інкриміноване обвинувачення. Лише після цього суд затверджує або відхиляє угоду про визнання вини [14, с. 240]. Відмінною від практики США є заборона апеляційного оскарження постанови прокурора про затвердження або відмови у затвердженні угоди. А серед головних спільних рис правового регулювання угоди про визнання винуватості в Україні та США треба відзначити відсутність сторони потерпілого в кримінальному провадженні, а також спрямованість інституту на процесуальну економію часу, сил та засобів розслідування злочинів. Хоча, згідно з абз. 2 п. 3 ч. 4 ст. 469 КПК України, передбачено можливість укладення угоди про визнання вини навіть у провадженнях, де є потерпілі, у разі надання всіма потерпілими письмової згоди прокурору на укладення ними угоди, чого не передбачено законодавством США. Така вітчизняна практика є суперечливою, оскільки вказівка на можливе укладення угоди про визнання винуватості, навіть за умови наявних потерпілих, робить цей інститут подібним до інституту угоди про примирення та створює ризики щодо чинення тиску на потерпілих задля надання ними згоди на укладення угоди.

Висновки. Отже, закріплення в КПК України інституту угоди про визнання винуватості можна вважати вдалим упровадженням, запозиченням позитивної практики розвинутих країн, яка внаслідок правильного та однозначного застосування здатна сприяти значній процесуальній економії під час розслідування тяжких й особливо тяжких злочинів. Водночас, порівняння вітчизняної регламентації угоди про визнання винуватості із зарубіжним кримінальним процесуальним правом вказує на існування в українському КПК певних недоліків, зокрема у частині деталізації строків розгляду клопотання про укладення угоди, можливості укладення угоди за наявності потерпілих, але без їхньої згоди, відсутності права оскарження відмови прокурора в задоволенні клопотання про укладення угоди та інші питання, які потребують поступового вирішення.

Список використаних джерел

1. Lucian E. Dervan Bargained Justice: Plea Bargaining's Innocence Problem and the Brady Safety-Valve. *Utah Law Review* 51, 2012. P. 51–97.
2. Шмаков А. В., Епифанова Н. С. Экономическая теория права : учебник и практикум для бакалавриата и магистратуры. 2-е изд. Москва: Юрайт, 2018. 420 с.
3. Federal Rules of Criminal Procedure. URL: <https://www.federalrulesofcriminalprocedure.org> (дата звернення: 05.08.2020).
4. Тertiшник В. М. Без суду і слідства: гострі кути реформування кримінально-процесуального законодавства. *Юридичний журнал*. 2004. №11. С. 116–118.
5. Новак Р. В. Кримінальне провадження на підставі угод в Україні : дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2015. 214 с.
6. Дубровина Е. Г. Сделки о признании вины по законодательству Великобритании. *Проблемы и перспективы юриспруденции в современных условиях*. Казань, 2017. № 4. С 123–124.
7. Сборник документов Совета Европы в области защиты прав человека и борьбы с преступностью. Москва, 1998. С. 116–122.
8. Середа Г. П. Особливості угоди про визнання винуватості в кримінальному провадженні. *Вісник Національної академії прокуратури України*. Київ, 2012. № 2. С. 5–9.
9. Кмитюк Е. Н. Международный опыт применения соглашений о признании вины. *Вестник Нижегородской академии МВД России*, 2013. С. 210–213.
10. Новак Р. В. Институт сделок о признании вины в зарубежных странах: сравнительно-правовой аспект. *Человек: преступление и наказание*. 2013. № 4. С. 141–145.
11. Уголовно-процессуальный кодекс Республики Молдова от 14 марта 2003. № 122-XV. *Официальный Монитор Республики Молдова* № 104-110/4471 от 07.06.2003. URL: <https://www.refworld.org.ru/pdfid/5242aa8e0.pdf> (дата звернення 05.08.2020).
12. Зорин Р. Г., Сорки В. С. Реализация норм института досудебного соглашения о сотрудничестве в уголовном судопроизводстве Республики Беларусь и зарубежных стран. *Библиотека криминалиста : Научный журнал*. 2017. № 1 (30). С. 50–55.
13. Тисен О. Н. Теоретические и практические проблемы института досудебного соглашения о сотрудничестве в российском уголовном судопроизводстве : дис. ... канд. юрид. наук. Оренбург, 2017. 487 с.
14. Крушинський С. А. Угода про визнання вини: світовий досвід та перспективи запровадження в Україні. *Університетські наукові записки*. 2010. № 4. С. 238–245.

References

1. Lucian, E. (2012). Dervan Bargained Justice: Plea Bargaining's Innocence Problem and the Brady Safety-Valve. *Utah Law Review* 51. P. 51–97.
2. Shmakov, A. V., Epyfanova, N. S. (2018). Ekonomycheskaia teoriya prava : uchebnyk y praktykum dlia bakalavryata y mahystraturu. 2-e yzd. [Economic theory of law]. Moskva: Yurait. 420 s. [in Russian].
3. Federal Rules of Criminal Procedure. URL: <https://www.federalrulesofcriminalprocedure.org> (data zvernennia: 05.08.2020).
4. Tertyshnyk, V. M. (2004). Bez sudu i slidstva: hostri kuty reformuvannia kryminalno-protseualnoho zakonodavstva [Without trial and investigation: acute angles of reforming criminal procedure legislation]. *Yurydychnyi zhurnal*. №11. S. 116–118 [in Ukrainian].
5. Novak, R. V. (2015). Kryminalne provadzhennia na pidstavi uhod v Ukraini : dys. ... kand. yuryd. nauk [Criminal Proceedings on the Basis of Agreements in Ukraine]. Kharkiv. 214 s. [in Ukrainian].
6. Dubrovina, E. G. (2017). Sdelki o priznanii viny po zakonodatel'stvu Velikobritanii. Problemy i perspektivy yurisprudencii v sovremennyh usloviyah [Plea bargaining on UK legislation]. *Kazan'*. № 4. S. 123–124 [in Russian].
7. Sbornik dokumentov Soveta Evropy v oblasti zashchity prav cheloveka i bor'by s prestupnost'yu. (1998). [Collection of Council of Europe documents on the protection of human rights and the fight against crime]. Moskva. S. 116–122 [in Russian].

8. Sereda, H. P. (2012). Osoblyvosti uhody pro vyznannia vynuivatosti v kryminalnomu provadzhenni [Plea bargaining peculiarities in ukrainian legislation]. *Visnyk Natsionalnoi akademii prokuratury Ukrainy*. Kyiv. № 2. S. 5–9 [in Ukrainian].
9. Kmytyuk, E. N. (2013). Mezhdunarodnyj opyt primeneniya soglashenij o priznanii viny [The international experience of plea bargaining]. *Vestnik Nizhegorodskoj akademii MVD Rossii*. S. 210–213 [in Russian].
10. Novak, R. V. (2013). Institut sdelok o priznanii viny v zarubezhnyh stranah: sravnitel'no-pravovoj aspekt [Institute of plea bargaining in foreign countries: a comparative legal aspect]. *Chelovek: prestuplenie i nakazanie*. № 4. S. 141–145 [in Russian].
11. Ugolovno-processual'nyj kodeks Respubliki Moldova ot 14 marta 2003. № 122-XV. Oficial'nyj Monitor Respubliki Moldova № 104-110/4471 ot 07.06.2003. URL: <https://www.refworld.org.ru/pdfid/5242aa8e0.pdf> (data zvernennia 05.08.2020) [in Russian].
12. Zorin, R. G., Sorki, B. C. (2017). Realizaciya norm instituta dosudebnogo soglasheniya o sotrudnichestve v ugolovnom sudoproizvodstve Respubliki Belarus' i zarubezhnyh stran [Implementation of rules of the institute of plea bargain in criminal proceedings of the republic of Belarus and foreign countries]. *Biblioteka kriminalista : Nauchnyj zhurnal*. № 1 (30). S. 50–55 [in Russian].
13. Tisen, O. N. (2017). Teoreticheskie i prakticheskie problemy instituta dosudebnogo soglasheniya o sotrudnichestve v rossijskom ugolovnom sudoproizvodstve : dis. ... kand. jurid. nauk [Theoretical and practical problems of the institution of a pre-trial cooperation agreement in Russian criminal proceedings]. Orenburg. 487 s. [in Russian].
14. Krushynskiy, S. A. (2010). Uhoda pro vyznannia vyny: svitovyi dosvid ta perspektyvy zaprovadzhennia v Ukraini [Plea bargain: international experience and prospects for implementation in Ukraine]. *Universytetski naukovi zapysky*. № 4. S. 238–245 [in Ukrainian].

Kubarev Ivan,

PhD in Law, Associate Professor

(Donetsk Law Institute, MIA of Ukraine, Kryvyi Rih)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1053-9758>

Barhan Serhii,

Student

(Donetsk Law Institute, MIA of Ukraine, Kryvyi Rih)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1706-0355>

FOREIGN EXPERIENCE OF REGULATION THE COOPERATION BETWEEN SUSPECT AND PROSECUTION

The appropriateness of applying plea bargain in native criminal proceedings remains a matter of debate among lawyers. The agreement is designed to simplify and reduce criminal proceedings and court proceedings, save state funds on legal costs, and improve the legal status of the suspect or accused. The plea bargain in the Ukrainian criminal process needs improvements, taking into account the experience of foreign countries. The lack of harmonious legislation in the area of concluding agreements is the reason for the defective mechanism for protecting the rights of a suspect in a criminal trial. Therefore, plea agreement has a lot of shortcomings, which include: 1) the threat of abuse of power by prosecutors and judges; 2) assisting offenders in obtaining a milder sentence; 3) increased risk of miscarriage of justice. Moreover, the prosecutor is endowed with broad powers, which is why there is a risk of refusal to satisfy a plea agreement. Among foreign countries, only countries of the Anglo-Saxon legal family have a successful legal regulation of the guilty plea agreement. For example, US law does not violate the adversarial principles of the parties, and also provides for the possibility of appealing decisions. Thus, the article highlighted and clarified the features of legal regulation, as well as the significance of the institution of a plea agreement in foreign countries. Such transactions should serve to improve the speedy investigation and disclosure of crimes committed. The need to improve the protection of the rights of suspects who have expressed a desire to plead agreement is indicated. A comparison of the procedural rules of national legislation with foreign one showed the need for implementation of the practice of other states into the current Code of Criminal Procedure of Ukraine.

Key words: prosecution; simplified criminal proceedings; plea bargain; cooperation agreement.

Надійшла до редколегії 19.08.2020

Зразок для цитування:

Кубарев І. В., Барган С. С. Закордонний досвід регламентації співпраці підозрюваного зі стороною обвинувачення. *Правовий часопис Донбасу*. 3 (72). 2020. С. 188—195. DOI: <https://doi.org/10.32366/2523-4269-2020-72-3-188-195>